

Ramptoerisme in Overschild: 'Zo leuk is die nieuwbouw niet' | Rondje Ereschuld

Arend van Wijngaarden en Remco van Veluwen



Dianne Blaauw in Overschild zit met een half afgebouwd huis. Ze kwam eerst niet in aanmerking voor versterking net buiten de bebouwde kom, en later ging de aannemer failliet. Foto: Corné Sparidaens

Bijna elk huis heeft schade, is versterkt of compleet nieuw gebouwd. Het dorp Overschild staat zo'n beetje symbool voor de aardbevingsproblematiek in Groningen en dat merken de 526 bewoners ook door de vele dagjesmensen die regelmatig langskomen.

„Onze ramp, uw uitje?“, staat op kunstige bordjes bij de ingang van Overschild. In het dorp rijden de bouwvakkersbusjes af en aan, staat een groot deel van de woningen in de hekken of stutten maar vallen met name ook de vele nieuwbouwwoningen met zonnepanelen op.

Op zonnige dagen is het er ook druk met ‘ramptoerisme’ en menig inwoner weet te vertellen hoe bezoekers heel brutaal naar binnen loeren of het erf opkomen. „Even kijken wat jullie met onze belastingcenten gemaakt hebben“, zou er dan gezegd zijn.

Het lijkt allemaal mooier dan het is, vindt de 75-jarige Rob Gramberg, die met een dubbel gevoel zijn gloednieuwe houten Zweedse woning aan de Kanaalweg laat zien. Nieuw, goed geïsoleerd, zonnepanelen op het dak. „Maar wat een gedoe hebben we ervan gehad. De onzekerheid, het jarenlange wachten, en je hebt hier natuurlijk niet om gevraagd. Veel mensen hier hebben er ook veel eigen geld in gestoken om toch iets moois terug te krijgen.“



Wat stopverf en een verfje in meterslange scheuren

In het buitengebied wonen Ulbe (61) en Tessa (47) Noordenbos in hun boerderij aan de Graauwedijk waar vorig jaar nog een muur van een schuur omviel. Die muur was vlak daarvoor nog als veilig beoordeeld. Ulbe laat een vuistdik rapport zien waarmee de schade aan de boerderij is beoordeeld. Bij foto's van centimeters brede scheuren, meer dan een meter lang, staat als beoordeling: een paar bakstenen eruit en erin, verf en plamuur, kosten 600 euro.

Ze zitten al twaalf jaar in deze ellende. „De hele boerderij is volgens mij total loss maar we krijgen het geld niet voor sloop en nieuwbouw, doordat alle schades zo zijn beoordeeld. Een verfje, wat stopverf, klaar.”

Die vreemde verschillen tussen bewoners en huizen is ook iets wat Petra Stok (55) dwars zit. Zij en haar man Wilfred wonen in een vrij nieuwe woning bij het kruispunt midden in het dorp. „Het is net 24 jaar oud en we hadden nooit schade. Maar toch moet het versterkt worden. Alleen hoe, dat duurt eindeloos.”

Ze wijst op de zijmuur en laat een nieuwe fundering zien die ze daarnaast hebben aangelegd. „We moesten maar een boekensteun tegen deze muur zetten, kregen we te horen.” Ze kijkt verder de straat in. „De een krijgt complete nieuwbouw, de ander renovatie. We schudden hier soms in ons huis doordat er zo veel gesloopt wordt. Hoe kun je nou nadenken over de toekomst en die erteschuld, als deze schade en versterking nog niet afgehandeld zijn?”



‘Wij wonen fantastisch, dat gun ik iedereen’

Jan (70) en Jannie (66) Hammenga wonen sinds twee jaar tevreden in hun nieuwbouwhuis. Ook zij moesten bergen verzetten om het voor elkaar te krijgen. „Maar wij wonen nu fantastisch. Dat gun ik iedereen”, zegt Jan.

Het echtpaar leeft mee met inwoners die nog wachten op herstel, versterking of nieuwbouw. „Die ongelijkheid vind ik lastig. Waarom zouden wij een mooi nieuw huis krijgen, en een ander niet? Waarom moeten zij daar zo voor strijden?”, zegt Janny. „Veel mensen kunnen geen goede aannemer krijgen. Die moeten ze helpen. Niet de een wel en de ander niet.”

Dianne Blaauw (47) woont net buiten Overschild. In 2016 leek ze in aanmerking te komen voor de eerste batch woningen die werden herbouwd. Maar volgens het NCG was haar huis een boerderij, dus viel ze buiten de boot - ook al was het pand dat in werkelijkheid al veertig jaar niet meer. „Maar toch konden ze niet eventjes ons dossier optillen en op een ander stapeltje leggen. De hele straat kreeg een nieuw huis, maar wij niet”, zegt Blaauw. Ze moest geduldig wachten op haar beurt.

Maar in 2023 zit ze nog steeds in de ellende. Ze begon met het bouwen van een nieuw huis op de plek van haar oude schuur, maar in januari stopte haar aannemer vanwege een dreigend faillissement. Hij liet de half afgemaakte woning met bouwfouten achter. „We hebben nu een nieuwe aannemer, maar ik weet niet of ik het financieel nog red. Er is niemand die dit voor ons gaat oplossen.”

De nieuwbouw ging voor Bert en Jannie Schrage (beiden 69) ook niet zonder slag of stoot. Hun eigen aannemer werd niet goedgekeurd door de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). „De tekeningen waren al gemaakt, de keuken besteld. We zaten al voor 25.000 euro in het schip. We moesten smeken om toch met onze aannemer door te mogen”, zegt Jannie.

Zes jaar kwaad en toen hartklacht

Hun nieuwe woning is niet goed opgeleverd, waardoor het stel nog dagelijks stress heeft. Dat komt bovenop de continu veranderende ‘regeltjes’ van de laatste jaren. „Steeds komt er weer een aap uit de mouw”, zegt Bert. Zijn bloed kookt nog na van alle ellende. „Ik heb me zes jaar ontzettend kwaad gemaakt. Toen bleek ik het aan mijn hart te hebben.”

Zijn vrouw Jannie wijst naar zijn arm. „Zie je dat? Ook nu weer kippenvel.” De ereschuld inlossen kan volgens haar alleen door mensen te ontzorgen en zo snel mogelijk uit de ellende te helpen. „Dat mag met uitroptekens en hoofdletters in de krant. Help alle mensen en doe iets aan de huizen”, zegt Jannie. „Mijn omgeving zegt: je hebt toch een nieuw huis? Maar ik heb niet om die ellende gevraagd. Ik heb er niet om gevraagd dat Bert in het ziekenhuis kwam en ik hem bijna kwijt was.”

Rondje Ereschuld

Drie weken. Achttien locaties in Groningen en Drenthe. Eén vraag. Hoe zou jij willen dat Nederland en de regering de ereschuld inlossen voor jou en jouw gebied? Verslaggevers van *Dagblad van het Noorden* trekken eropuit om met inwoners van Groningen en Drenthe te praten over de ereschuld die Nederland heeft aan het aardbevingsgebied. Woensdag komen we om 10.00 uur naar Garrelswaer en om 12.00 uur naar Zeerijp. Vrijdag zijn we om 10.00 uur in Appingedam.